Hertoghe Actueel

Jg.7, Nr.4, herfst-editie 2026

Intro

Reuzenzwam, midden in het Hertoghe park

Inge Melis, onze buurtcoach, brengt ons weer op de hoogte van aankomende activiteiten.

Vaandelzwaaien is geen licht werk. Tipjes van de sluiers worden opgelicht door vaandeldragers, die in actie waren bij de jaarlijkse Cromwell Tank Ceremonie in September.

Frank Mahieu houdt zich nog steeds bezig met straatnamen.

Frieda Goovaerts vertelt over de gevelwerken aan haar gebouw en veroorloofd zich een zijsprongetje naar de politiek.

Eric Grimbers en H. Goor-Senten hebben indringende verhalen geleverd over hun WOII ervaringen.

Alex Elaut, onze buur en stadgids vertelt over een autoviaduct voor de Karel Oomsstraat.

Café Curieus, wat, waar en hoe zit dat nu?

Voor het Kernteam
NELLY BONGERS

Inhoud

Intro..... 1

Inhoud..... 2

Activiteiten Buurtkring Hertoghe in Nottebohm Wzc..... 3

Nieuws van de buurtcoach..... 6

Vaandeldragers bij de Tank Ceremonie aan de Jan Van Rijswijcklaan..... 7

Persoonlijke WOII verhalen van twee mensen die het hebben meegemaakt, Eric Grimbers en H. Goor-Senten..... 11

Straatnamen in Antwerpen..... 16

Onze buren: CAFE CURIEUS..... 17

Geschiedenis van de buurt – Alex Elaut..... 21

BELLE ÉPOQUE WIJK - ZURENBORG - Antwerpen-Berchem..... 32

Frieda Van hak naar tak..... 34

In de buurt en in ons park..... 36

Fotootjes..... 37

Oproep wandelclub..... 38

Hertoghe Actueel op papier?..... 38

Activiteiten Buurtkring Hertoghe in Nottebohm Wzc

Vrijdag 13 november om 20u00

Novemberlezing Reizen in de klassieke muziek

Twee jaar geleden vertelde Frank ons hoe componisten zonsopgang, zonsondergang, maneschijn, licht en duisternis muzikaal weergeven.

Dit jaar neemt hij ons mee op reis. Nieuwe horizonten, afscheid nemen, weergave van snelheid, exotische bestemmingen, heimwee en tenslotte veilig terug naar huis. Het wordt allemaal met prachtige muziekfragmenten geïllustreerd. Muziekliefhebbers worden hartelijk uitgenodigd om mee te reizen in de wonderlijke wereld van de klassieke muziek.

Iedereen welkom - inkom gratis - inschrijven niet nodig

Koffie Hertoghe

Vrijdag 30 oktober – 27 november – 29 januari

Kom om 15 uur naar Café Biart,
Nottebohm Wzc, Biartstraat 2, 2018 Antwerpen.

Ontmoet er je buren en praat gezellig bij met een kop koffie en een gebakje (€ 5,00)

Inschrijven is niet nodig

Aquarellen met Frank

Vrijdag 6 en 20 november, 11 december, 8 en 22 januari

Kom om 15 uur naar de Groene Linde, Nottebohm Wzc, Biartstraat 2, 2018 Antwerpen.

Buurman Frank Mahieu leert u aquarellen. Ervaring is niet noodzakelijk, Frank weet met zijn aanpak iedereen te overtuigen en haalt uw artistieke kant zo naar boven.

Gratis en inschrijven niet nodig

Handwerkclub

Elke dinsdag om 15 uur

Kom om 15 uur naar de Brabozaal, Nottebohm Wzc, Biartstraat 2, 2018 Antwerpen.

Breng je handwerk mee of werk hier samen aan het project waaraan men bezig is. Ook voor een babbeltje ben je welkom en vaak heeft één van de buren zelfs een gebakje mee, recht uit de oven.

Gratis en inschrijven niet nodig

SAVE THE DATE:
ZONDAG 31 JANUARI
VAN 14U00-17U00:

WINTERSE DRINK
BUURTKRING HERTOGHE
IN HET PARK

Zaterdag 12 december om 14u30 Winterfeest - Kerstmarkt

Vul uw kerstaankopen aan met spulletjes hier in de buurt gemaakt. Maak kennis met de producten die in de handwerk - en aquarelclub gemaakt worden, maar ook met allerlei mooie handgemaakte spullen van buren en kennissen. Of kom gewoon lekker smullen van de winterse versnaperingen.

Verkoop je zelf graag iets? Als je de opbrengst aan een goed doel schenkt, mag je gratis een tafel gebruiken om spullen te verkopen
(inge.melis@nottebohm.be)

Iedereen welkom - inkom gratis - inschrijven niet nodig

Zaterdag 31 december om 14u30 Oudjaarconcert met Dany

Iedereen welkom - inkom gratis - inschrijven niet nodig

Nieuws van de buurtcoach

De **activiteiten in Nottebohm** die ook toegankelijk zijn voor de buurt blijken goed in te spelen op de nood van enkele buren. Alle activiteiten hier benoemen waarvoor ook de buurt welkom is zou ons te ver leiden, maar als je interesse hebt, check dan vooral maandelijks onze huiskrant Nottebohm Actueel op de website waar je ook maandelijks de buurt- en cultuurkalender terugvindt.
Wil je deze ook graag digitaal ontvangen dan kan je je hiervoor inschrijven via deze link maar hij is ook terug te vinden op de website.
Daar vind je trouwens ook de voorbije edities van de Hertoghe Actueel terug.

Onduidelijkheden of vragen? Stel ze gerust.

Volgende organisaties gebruiken de zalen in Nottebohm voor hun activiteiten. Ook daar willen we u graag voor uitnodigen.

Parkinson Contactgroep "Groot Antwerpen"

bijeenkomsten in Nottebohm – inschrijven verplicht - info of interesse in activiteiten van de Parkinson Contactgroep?
Coene Maria, GSM 0499 18 68 81
Raymond Thilemans, GSM 0475 42 52 29

groot.antwerpen@parkinsonliga.be

De Vlaamse Actieve Senioren "Antwerpen Centrum"

bijeenkomsten in Nottebohm
Info of interesse in activiteiten van Vl@s?
Gerda De Ryck, GSM 0496 52 40 82 of mail:
vlasantwerpen@gmail.com

INGE MELIS
Coördinator Wonen en Leven Nottebohm WZC
Buurtcoach Hertoghe
T 0485 23 05 31 (kantooruren – niet op woensdag)
Biartstraat 2 - 2018 Antwerpen
www.nottebohmwoonzorgcentrum.be | inge.melis@nottebohm.be

Vaandeldragers

bij de Tank Ceremonie aan de Jan Van Rijswijcklaan

De Cromwell-tank, tegenover de Expo, werd officieel aan de stad geschonken in 1947 ter herinnering aan de bevrijding.

Plechtige herdenkingen worden jaarlijks in September georganiseerd, op een paar plaatsen in de stad, door de *Royal British Legion (Antwerp branch)* in samenwerking met de stad Antwerpen. Met toespraken, kransleggingen, vaandelgroet en muziek worden de geallieerde troepen herdacht, o.a. de *11th British Armoured Division*, die Antwerpen hebben bevrijd van de Duitse bezetting.

Ian Newbitt en Urbain De Groof (links) allebei *Parade Marshals* hadden wat tijd voor mij voordat ze verder moesten naar de volgende herdenking, bij het monument van de zeelieden aan de kaai. Ze verbaasden mij met de strikte protocollen en richtlijnen die ze me toonden in het officiële *Ceremonial Handbook* van de Britsh Legion – het is een dikke ringband met gedetailleerde tekst, duidelijke afbeeldingen en minutieuze tekeningen.

Ian heeft 22 jaar in het Britse leger gediend (1976-1998) en naast parademaarschalk heeft hij het bevel over de Belgische vereniging.

De vaandels komen officieel uit Engeland. De RBL (Royal British Legion) vlaggen mogen alleen door 3 erkende Britse vlaggenmakers gemaakt worden en natuurlijk volgens strikte regels. Applicaties op luxe vaandels worden handmatig geborduurd met goud- en zilverdraad.

Tijdens WOII hielden leden van de Antwerpse branch van het British Legion de vlaggen succesvol verborgen.

Omdat vaandeldragers hét gezicht van de organisatie zijn tijdens herdenkingen moeten zij aan exacte ceremoniële eisen voldoen: gedrag en uitstraling, kledingvoorschriften…

Uit hoofdstuk 6: Een vaandeldrager moet fysiek fit en sterk genoeg zijn om het vaandelsysteem onder alle weersomstandigheden stabiel te hanteren. Ook vereist is: een strakke respectvolle militaire houding – geen praten of verslappen in de houding - het haar mag de kraag van het jasje niet raken, leren schoenen en de officiële baret, enz. enz….

Ik zag inderdaad niemand een vin verroeren tijdens de ceremonie.

Het vaandel wordt gedragen volgens vaste instructies en wordt tijdens specifieke momenten, zoals “The Last Post”, *gedipt* (als eerbetoon).

Vaandels moeten vooraf zijn gewijd en vallen onder strenge regels voor bewaring of het eventueel "opleggen" in een kerk of openbaar gebouw.

Een keer per maand komen de dragers bijeen in een sporthal om alle posities te trainen. De vaandels wegen tot 4 kg. en met stokken van massief hout is het geheel verrassend veel zwaarder dan ze eruitzien.

De eerste ceremonie van het jaar vindt plaats bij de tank begin september. Dan volgen er nog elk weekend tot 2 November, de Belgische herdenking. Jaarlijks vinden er tussen de 40 en 50 ceremonies plaats die door de *RBL Antwerp Branch* worden bijgewoond - een aanzienlijke prestatie.

Een artikel in de Gazet Van Antwerpen 18 April 1997

"Britse oud-strijders zoeken jong bloed.

De tijd eist onverbiddelijk zijn tol; ook voor oud-strijdersverenigingen. De Antwerpse afdeling van de Royal British Legion telt momenteel 220 leden maar ziet dat aantal elk jaar slinken.

"Wij sterven uit", beseffen de jonge soldaten van toen. Zij bevrijdden ooit Antwerpen en bleven daarna plakken door de charmes van lokale juffers. Op de vooravond van hun 75-jarig bestaan, doen de kerels uit één stuk een beroep op de jeugd om de vlag te dragen en de herinnering aan de Eerste en Tweede Wereldoorlog levend te houden.

De Antwerpse branch heeft een internationaal karakter. Aangesloten zijn Welshmen, Engelsen, Schotten, Nederlanders, Canadezen en uiteraard Belgen. Ex-soldaten uit het Britse leger vormen het hoofdaandeel. Chambers (47) vocht in de Falklandoorlog en kwam pas in '91 naar Antwerpen. Een Antwerpse schoonheid veroverde zijn hart en hij vestigde zich hier. "Zo verging het veel soldaten na de oorlog", lachen Jack, John, Neil, Jerry, Bob en de anderen. "We liberated Antwerp and got stuck. Levenslang."

Zin om de gelederen van de Britsh Legion Antwerp Branch te versterken? Elke eerste donderdag van de maand zijn ze te vinden in Café Highlander, Stadswaag 21. Op de dag van vandaag telt de branche tussen 70 en 80 leden. Net zoals bij alle vrijwilligersorganisaties is het in de loop der jaren moeilijker en moeilijker geworden om actieve vrijwilligers te 'recruteren'.

Je kunt bijv. meehelpen met de *Poppy Appeal.*

Een klaproos (een poppy) in je knoopsgat om de slachtoffers en miserie van de wereldoorlogen te herdenken. In Groot-Brittannië is het in deze periode heel normaal. Maar ook in België kent *Poppy Appeal* hoe langer hoe meer bijval.

Een van de belangrijkste jaarlijkse taken van de Antwerpse afdeling van de Royal British Legion (RBL) is het organiseren van de *Poppy Appeal* in Antwerpen. Elk jaar rond eind oktober en begin november zamelen vrijwilligers van de RBL geld in op en rond de Meir (vaak ter hoogte van het standbeeld *De Hand* of *De Wapper*). Tijdens deze actie verkopen zij de bekende rode klaprozen en spelden.

De opbrengst gaat naar het ondersteuningsfonds van de RBL. Dit fonds biedt financiële, medische en emotionele steun aan veteranen, militairen in actieve dienst en hun families die in een moeilijke situatie verkeren. Dit geldt voor veteranen uit de Wereldoorlogen, maar ook uit recentere en huidige conflicten.

Waarom een klaproos?

Tijdens WOI werden de West-Vlaamse velden door aanhoudende artilleriebarrages en loopgraven volledig omgewoeld en verwoest. De zaden van een klaproos kunnen jarenlang onder de grond overleven, maar ontkiemen pas massaal zodra de bodem grof wordt verstoord en blootgesteld aan licht. Als gevolg hiervan kleurden de anders zo grauwe, kapotgeschoten slagvelden en de verse graven van de soldaten al snel felrood door miljoenen bloeiende klaprozen.

Zie ook **Hertoghe Actueel van herfst 2025** voor meer details over de Tank Ceremonie en achtergronden.

NELLY BONGERS

Persoonlijke WOII verhalen van twee mensen die het hebben meegemaakt, Eric Grimbers en H. Goor-Senten

Frieda Schijven heeft het schilderij van Theodoor Teichmann gerestaureerd dat in de Nottebohmzaal hangt. Eric Grimbers is haar echtgenoot. Hij leverde onderstaande bijdrage voor onze krant. Eric, hartelijk dank hiervoor.

De "wilde trein"

Het was 5 of 6 september 1944, juist na de bevrijding van Antwerpen, dat ik met mijn vader en oudere broer naar de Kielse Vest ben gegaan waar een Engelse tank stond naast de spoorwegbrug - kant stad. De loop was naar de sporen richting Hoboken gericht. Waarom werd dit een spook- of wilde trein genoemd? De Engelsen vermoedden dat de Duitsers een trein voortduwde geladen met springstof richting Zuidstation. Deze locomotief werd in gang gereden en dan sprongen machinist en stoker van de trein zodat deze onbemand naar het Zuidstation reed waar de springstof tot ontploffing kwam en gebeurlijk grote schade veroorzaakte. Indien de Engelsen deze locomotief onderweg konden beschieten en tot stilstand brengen of zelfs laten ontploffen buiten het station was veel schade vermeden.

Bij ons bezoek aan de tank kregen we van de Engelsen een kop "tea" aangeboden. Die zag zo zwart als koffie. Als kind van 5 jaar was dit mijn eerste ervaring met thee, die ik moeilijk, om te zeggen, niet kon drinken, wat de Engelsen ook begrepen.

Naar we vernomen hebben zouden in de WO2 geen wilde treinen gebruikt zijn. Het was dus een veiligheidsvoorziening van de Engelsen.

DE ENGELSEN ZIJN ER!

4 september 1944, de 2de schooldag van de 1ste klas Lager Onderwijs. Jongensoefenschool n°34 Pestalozzistraat te Antwerpen. Wegens de goede reputatie van de school ging ik naar de Jongensoefenschool, JOS, in de wijk Tentoonstelling beter gekend "de Expositie".

Op die 2de schooldag kwam in de loop van de voormiddag mijn moeder de klas binnengestapt en vroeg de onderwijzer of ik dadelijk mee naar huis mocht komen. Samen met mijn broer, die

enige klassen hoger zat op deze school, stapten we de “lange” Volhardingsstraat af naar de Vest toe.

Ik begreep er niets van. Onderweg vroeg ik mijn moeder om uitleg, waarom we nu terug naar huis moesten. Haar antwoord was vaag. Ik meen me te herinneren dat zij iets zei over mijn grootmoeder, die ziek zou geweest zijn. Zij ging natuurlijk noch aan ons, noch in de school vertellen dat de Engelsen onderweg waren om Antwerpen te bevrijden.

Aan de brug over de vest aan de Montignystraat waren Duitse soldaten druk bezig met grote, uit stalen balken gemaakte anti-tank versperringen te plaatsen, de zogenaamde “Cointet-hekken“. De beide voetpaden en rijwegen waren reeds afgesloten, enkel het middelste deel van de straat, waar de tram reed, was nog begaanbaar. Toen we ter hoogte van deze versperring kwamen, werd ons toegeroepen dat wij op de strook kasseien tussen de tramsporen moesten lopen, daar links en rechts hiervan reeds landmijnen gelegd waren.

Niet heel ver voorbij de brug - dit was de Olifantenbrug van de wereldtentoonstelling van 1930 - keek ik om en zag hoe het laatste versperringselement of –poort geplaatst werd, die elke verdere doorgang afsloot. We waren juist op tijd de stad terug in.

Dit was de brug over de vest aan de Montignystraat voordat de wallen afgebroken waren

Dezelfde brug in 1930 genaamd de Olifantenbrug ten tijde van de wereldtentoonstelling van 1930

Dit waren Cointet-hekken die de Duitsers plaatsten. Maar deze foto is niet getrokken aan de vest.

"Op verschillende plaatsen belette linies met "Cointet-hekken" de doorgang van tanks. Elk element weegt 1.300 kilo en is met deze ernaast vergrendeld. Later zullende Duitsers deze hekken als hindernissen gebruiken op de Normandische stranden."

Als kind van 5 jaar begreep ik het hele gedoe niet goed. Achteraf besefte ik des te meer de ware toedracht van deze spoed-wandeling. Moesten wij, mijn broer en ik, op school gebleven zijn terwijl de Engelsen Antwerpen binnen kwamen en door mogelijke gevechten wij niet naar huis konden, zaten wij in bevrijd Antwerpen, terwijl onze ouders nog in bezet Antwerpen zaten.

Wij woonden op de "Zuid", in de Brusselstraat, met zicht op de "zwemdok", met daarachter de sporen van het Zuidstation, het seinhuis, de watertorens en aan de horizon de "Kazerne" en de vestingwallen met de "St. Bernarduspoort".

Later, na de oorlog, vernam ik dat juist in de zwemdok de laatste berichten over de evolutie van de oorlog voorzichtig verspreid werden. Het was opletten geblazen, want een weerstander, een collaborateur of een Duitse soldaat in zijn zwembroek geleken vrij goed op elkaar.

ANTWERPEN - 50 JAAR BEVRIJD 1944-1994

Een verhaal van H. Goor-Senten. Dank hiervoor.

Opgeëist en terug vrij.

Ik was vrachtwagenchauffeur. Op 2 september 1944 werd ik door twee leden van de Hitlerjugend thuis buiten gehaald. Ik werd verplicht met een vrachtwagen naar het fortje aan de Hobokense Vest, achter de militaire bakkerij te rijden. Daar waren de Duitsers gelegerd, deels Wehrmacht soldaten, deels Hitlerjeugd.

Op een bepaald moment werd ik door enkele soldaten naar Fort VII in Wilrijk gebracht. Onderweg, in de omgeving van het Schoonselhof, werd door mijn Duitse begeleiders vanuit de

laadruimte het vuur geopend op burgers die "rommelasperges" aan het opruimen waren.

In Fort VII was het een echt mierennest. Tientallen burgers van Wilrijk liepen over en weer om allerlei obussen en granaten over de reling in de fortgracht te werpen. Zij hadden daarvoor de toelating van de commandant van het fort. Mijn wagen werd geladen met munitie en we reden terug naar het fort aan de Hobokense Vest. Ik mocht het fort niet verlaten, maar men liet mij vrij rondlopen.

De volgende morgen liep ik doelloos rond. Plots begon iedere Feldwebel en Korporaal bevelen te brullen. Ik werd zelfs verplicht te helpen bij het verplaatsen van een anti-tankkanon. De Feldwebel die mij hiertoe dwong, zwaaide en wees met zijn luger als een echte fanatieke nazi. Op mijn vraag wat er loos was, brulde hij mij toe: "De Engelse tanks zijn in Boom over de brug!"

Toen ik daarop de Wehrmachtkommandant vroeg om het fort te mogen verlaten, werd ik "op zijn Duits" brutaal uitgekafferd. Ondertussen lieten de soldaten de brug aan de ingang gedeeltelijk springen, zodat ik met mijn wagen toch niet meer kon buitenrijden.

Ik had meer geluk bij de commandant van de Hitlerjugend. Die vergezelde mij zelfs tot bij de schildwachten aan de half vernielde brug. Hij zorgde er ook voor dat ik buiten geraakte en kalmeerde de fanatieke soldaten die ook al met hun wapens begonnen te dreigen.

Ik spoedde mij naar de Montignystraat, waar het mij gelukte op een rijdende boerentram richting Boom te springen. In de aanhangwagen waarop ik was geraakt, waren hevige discussies aan de gang. Enkele beweerden dat de Engelsen aan de Franse grens waren. Anderen riepen dat de geallieerden reeds in Brussel waren. Ik riep dat zij niks wisten, want dat de tanks reeds in Boom over de brug waren! Ik werd bijna gemolesteerd en voor leugenaar uitgescholden, want al de inzittenden waren inwoners van Boom, die uit schrik hun werk verlaten hadden en nu vreesden niet meer thuis te geraken.

Ondertussen reed de tram ter hoogte van de open vlakte langs de Boomsesteenweg, waar momenteel de Rijkswacht gevestigd is, en bleef plots stilstaan. Ik verliet de tram terwijl wij in de verte mitrailleurschoten hoorden. Ik vond er nog genoegen in mijn reisgezellen toe te roepen: "Zie dat ge thuisgeraakt, hondenfretters." (de scheldnaam voor een inwoner van Boom).

Toen ik een eindje verder aan de Boomsesteenweg was, kwamen plots uit de richting van Antwerpen drie Wehrmacht auto's met

achter elk een anti-tankkanon, mij voorbijgereden. Enkele minuten later kwam één van die auto's met fladderende, stukgeschoten banden terug. Later vernam ik dat die Duitsers ongeveer aan de grens van Wilrijk en Aartselaar tegen de Engelse tank waren gebotst en ogenblikkelijk vernietigd waren.

Ik spoedde mij naar huis, waar mijn vrouw natuurlijk zeer ongerust op mij wachtte. Ik was net thuis toen er op de hoek van de straat een groep Duitsers verscheen die een anti-tankkanon opstelde, in de richting vanwaar het gedaver van de tanks kwam. Het toeval wou dat net op dat ogenblik een man, een grootinvalide van WOI bezig was een grote Belgische vlag aan de voorgevel van zijn huis te hangen. Na een tijdje trokken de Duitsers zich terug tot aan de ingang van Fort VI. Het eerste Engelse voertuig, dat op aanwijzing van een Wilrijkenaar naar het fort oprukte, schoten ze aan flarden. De Engelsen en de Belgische grootinvalide, iedereen was dood.

Ik ging op weg om mijn camion te halen. Aan het toenmalige viaduct naar Hoboken, ter hoogte van de eindhalte van de stoomtram, stonden verschillende Engelse tanks. De bemanningen waren erg vermoeid. Vóór de brug aan de Kielse Vest was één van de grote anti-tankpoorten een weinig weggetrokken, zodat meerdere burgers door konden. (*)

Aan de Montignystraat sprak ik met een vriend, die daar als vulcaniseur een bedrijf had. Op mijn opmerking dat de Engelsen zulke grote tanks hadden, kreeg ik als antwoord dat hij nog geen enkele Engelse tank of soldaat had gezien. Toen besefte ik dat ik van het bevrijde gedeelte naar het nog bezette gebied was gekomen. Samen met nog andere burgers spoedde ik mij terug door de anti-tankversperring. Plots werd er vanop de wallen aan de Kielse Vest geschoten. Er vielen meerdere slachtoffers. Pas later vernam ik dat daar nog een aantal Engelse infanteristen gesneuveld waren.

De volgende dag vertrok ik met de bedoeling mijn camion terug te krijgen. Aan de Van Rijswijcklaan liep ik langs neergeschoten paarden en aan de Desguinlei langs verschillende mitrailleursnesten, evenwel totaal door de Duitsers verlaten.

Ik vond mijn vrachtauto op dezelfde plaats waar ik hem had moeten achterlaten. In plaats van Duitsers waren er alleen zogenaamde Witte Brigade-leden. De Duitsers waren gedurende de nacht over de Schelde gevlucht. Die weerstanders (?) wilden het mij eerst lastig maken, maar hielpen mij dan toch om over de half vernielde brug te rijden. De munitie heb ik dan in Wilrijk aan een bevrijdingsgroep cadeau gedaan.

(*) Waren bij die burgers, mijn moeder, mijn broer en ik?

Straatnamen in Antwerpen

Straatnamen zonder 'straat'.

Ik ben op zoek gegaan naar Antwerpse straatnamen zonder het woord 'straat' in de naam. Toevallig vond ik er een drietal in de buurt van de Paardenmarkt en schipperskwartier.

Leguit

Deze straat, gelegen in het Schipperskwartier is genaamd naar een toenmalig huis 'Leguit'. Dit pand bestond omstreeks 1500 uit een groot woonhuis met een grote bleekhof in de achterbouw. In die buurt waren verscheidene panden van lakenarbeiders. De Verversrui herinnert aan deze nijverheid. Op dit eigendom werd de gevolde (= bewerkte), gewassen en geverfde lakense stof 'uitgelegd' of opgespannen om te drogen.

Dries

Ook deze straat is gelegen in het Schipperskwartier. Over de betekenis van deze straat zijn de meningen verdeeld. Twee van de meest aangenomen verklaringen: Dries zou een synoniem geweest zijn voor braakliggend land. We spreken dan over de 12de eeuw. Later zou dat braakliggend land gebruikt worden als akker. Vandaar de tweede mogelijke verklaring: de naam 'Dries' zou afgeleid zijn van het woord drie. Het zogenaamde drieslagstelsel is een landbouwmethode waarbij een akker achtereenvolgens in drie fasen werd bewerkt: eerst hoogwaardig wintergraan, daarna zomergraan (voeder voor paarden) en tenslotte een periode braakliggend. Wie herinnert zich niet het fameuze 'drieslagstelsel' uit z'n schooltijd!

Toog

Het is eigenlijk geen echte straat, maar een diepe gang, uitkomend op de Paardenmarkt. Beide namen verwijzen vanzelfsprekend naar de officiële jaarlijkse paardenmarkten. De ambtman en twee schepenen hadden tijdens deze markt verschillende verantwoordelijkheden. Eerst en vooral kondigden zij de officiële opening van de markt af. Aan de toog of toonbank werd aangifte gedaan van de te koop gestelde paarden. Ook de betalingen gebeurden daar. Ik heb nog een reeks andere 'straatnamen-zonder-straat-in-de-naam'. Wordt dus vervolgd!

FRANK MAHIEU

Onze buren: CAFE CURIEUS

Generaal Lemanstraat 180

rechts van de Apotheek

Voordat ik de Proxy binnenliep spotte ik een café, een paar huizen verder dan de Apotheek! Mijn hart maakte een klein sprongetje, zoals de uitdrukking gaat. Dat is nu precies wat wij nog missen in onze buurt. Een toegankelijke bar. Je loopt binnen en wordt begroet met variaties van: "Het gebruikelijke?" Dat kan je inderdaad overkomen in Café Curieus, mits je er geregeld komt en de verantwoordelijke van de dag je kent.

Om u niet langer in spanning te houden en omdat u het beeld van een schuimend Bolleke of een witteke snel moet vergeten ga ik het allemaal uitleggen.

Ik babbel met Fauve. Met een achtergrond van agogie, orthopedagogie en ook nog theater doet zij, net als haar collega's, sociaal werk maar prefereert daarvoor de titel community *builder*.

Uit ons gesprek en de Café Curieus website www.curieus.be-cafecurieus wordt alles, weliswaar langzaam, duidelijker voor mij:

“Bar Curieus is een sociale- en culturele ontmoetingsplek verbonden aan de organisatie Curieus vzw…

Curieus is een sociaal-culturele organisatie die zich inzet voor een inclusieve, verbonden en solidaire samenleving. Dit doen we met verbindende projecten…

Een open community van vrijwilligers die cultuur gebruiken om mensen met elkaar te verbinden…

Curieus is een vzw, een vereniging zonder winstoogmerk, die in heel Vlaanderen en Brussel actief is met lokale vrijwilligersgroepen…

Café Curieus is een plek om te ontmoeten, te creëren, voor iedereen die graag verbindt. Welkom voor een koffietje en een babbel, of om te vergaderen. We gebruiken de kunsten in de brede zin van het woord om betrokkenheid te bevorderen creativiteit te stimuleren en gemeenschapsverbinding te creëren…

Je kunt op een creatieve manier meebouwen aan een samenleving waar duurzaamheid, solidariteit en gelijkheid geen loze woorden zijn. Wij voorzien voor jou inspirerende overkoepelende activiteiten. Je leert hier nieuwe mensen kennen en je vertrekt met een hoofd vol ideeën…”

Bent u nog mee?

Curieus wil gewoon mensen de ruimte geven om elkaar te ontmoeten. En waar kan dat beter dan in een koffiehuis.

Oxfam drankjes:

“Elke slok is een *statement*)*, glutenvrij, halal en veganistisch.”

**) een krachtige, bewuste stellingname of boodschap*

Wat achtergrond informatie

De organisatie werd in 1968 opgericht onder de naam *Centrale voor Socialistisch Cultuurbeleid (CSC)* en is in 2002 omgedoopt tot *Curieus*. Ze is van oudsher verbonden met de socialistische/progressieve beweging in Vlaanderen.

De hoofdzetel van Curieus.be is nu dus gevestigd aan de Generaal Lemanstraat 18 in de vorm van Café Curieus en is ingericht als een open café. Een publieke coworking- en ontmoetingsruimte, heel laagdrempelig (alhoewel er een opstapje is bij de deur!). Spring of stap, aarzelend of enthousiast, binnen voor een kop koffie, een tas verse soep of gewoon om even te zitten of een babbeltje te slaan als je daar zin in hebt. Heb je geen culturele interesse? Er is geen verplichting om ergens aan mee te doen of om iets te bestellen, kom gewoon even uitrusten.

Wat zit er in de planning en wat staat er al op het programma?

De tafel rechts is gerecycled van een houten vloer.

Ben je het thuiswerken moe? Zoek je een kritische toetssteen voor jouw ideeën? Fauve, Laura of collega's helpen je verder. Er is een grote ruimte achteraan (die je kan huren) voor vergaderingen, co-working en evenementen.

Samen lezen. Elke eerste dinsdag van de maand ben je welkom vanaf 19u00. Vanaf 19u30 gaat de muziek wat stiller, vertragen we en nemen we de tijd om ons in een gekozen boek te verdiepen. Om 21u15 is er weer ruimte om je gedachten te delen met anderen tot 22u00.

“Ontsnap aan de haast van alledag en ervaar de rust van langzaam lezen. Neem je eigen boek mee of kies uit een van onze selecties. Dompel jezelf onder in het verhaal op je eigen tempo. Tijdens de Slow Reading Club nemen we bewust de tijd om een boek te lezen en te vertragen in een ontspannen sfeer waar woorden en gedachten mogen rijpen.”

Data voor 2026 - 2027 zijn: 8/9/26, 6/10/26, 10/11/26, 1/12/26, 5/1/27, 2/2/27, 2/3/27, 13/4/27, 4/5/27, 1/6/27

Gratis deelname, gratis drankje (doorlopend koffie en thee) en gratis gezelligheid! Boeken kunnen ook uitgeleend worden.

Iedere derde donderdag van de maand kun je deelnemen aan de Art Club.

Er zijn plannen voor een handwerk club.

Café Curieus is open maandag t/m vrijdag van 10u00-17u00.

Via info@curieus.be krijg je de nieuwsbrief.

Fauve antwoordt vlot op mijn gebruikelijke slotvragen:

Wat ligt er op het nachtkastje?

Het boek van Ellen Trienpont. Brieven aan Pieter, over het onverwacht overlijden van haar partner.

Wat is jouw *guilty pleasure*?

Niets zoets! Chips. VRT, B&B Zoekt Lief.

Wat staat er op jouw *bucket list*?

Met de rugzak door Brazilië, rondreis door Latijns-Amerika.

Bedankt Fauve. Veel succes met Café Curieus.

Uw vliegende reporter

NELLY BONGERS

UIT HET RIJKE ARCHIEF VAN KAREL EN HUGO RESSELER

Van Walter Resseler, de kleinzoon en zoon van Karel en Hugo Resseler heb ik enkele jaren geleden een aantal archiefdozen gekregen met tal van krantenknipsels, foto's, magazines, enz. Er zit uniek materiaal bij dat soms meer dan 100 jaar oud is. Walter is al jaren actief in de werkgroep De Ley. Dankzij deze werkgroep kunnen we nu nog genieten van het Domein Hertoghe en het Hof Van Leysen. Anders was alles volgebouwd. In dit familiearchief zitten ook heel wat foto's en krantenknipsels die betrekking hebben op de omgeving van het Domein Hertoghe.

Mijn oog viel op een krantenartikel uit De Nieuwe Gazet van 18 en 19 november 1967 van Journalist Willy H. Ergo.

GELUKKIG GEEN VIADUCT VOOR DE KAREL OOMSSTRAAT.

deel uit het krantenartikel De Nieuwe Gazet van 18 en 19 november 1967. Rechts' muurtje' Domein Hertoghe (foto Md)

Snelle uitvoering van oude plannen in verband met autoweg A1

Verbreding Karel Oomsstraat tweemaal drie rijstroken

D.N.G
18en19/11/67

Van stille buurt naar drukke verkeersweg

De Karel Oomsstraat te Antwerpen heeft lange tijd haar aristocratisch karakter behouden. Nog bevinden er zich enkele gebouwen, die in de periode 1870-1890 werden opgericht. De grote hovingen, die er bijhoorden werden p: na de tweede wereldoorlog geleidelijk afgetakeld.

De Franse bouwstijl, die op het einde der 19e eeuw opgeld maakte, verdwijnt nu snel. In de plaats verrijzen appartementsgebouwen met drie of meer verdiepingen. De straat krijgt op haar nieuwe rooilijn een fris en levendig uitzicht.

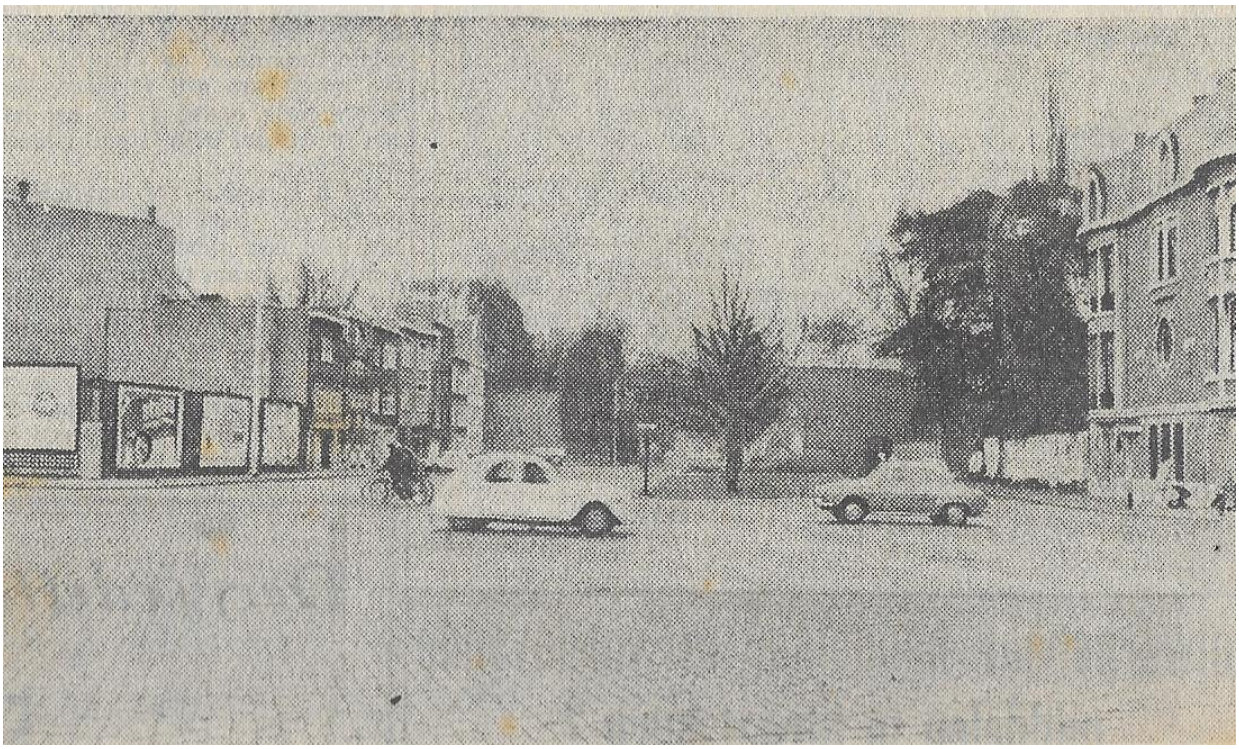
Vele bomen moesten helaas opgeofferd worden om de verbredingsplannen mogelijk te maken. Toch behield de straat tot nog toe haar gezond en stil karakter. Dat zal nu spoedig gaan veranderen. Spijtig allicht voor de bewoners, die dicht bij het stads-c...trum wonen en geen last hadden van de verkeersdrukte.

EEN STRAAT MET VERSCHEIDENE « BREEDTEN »

Reeds in 1913 — hoe voorzichtig

Het gedeelte tussen Doornelei—Markgravelei en Desguinlei. Smal én breed, met voorbij de muur van het domein de gevaarlijke en onverwachte bocht (Md)

zicht vanaf het kruispunt Doornelei (foto Md)

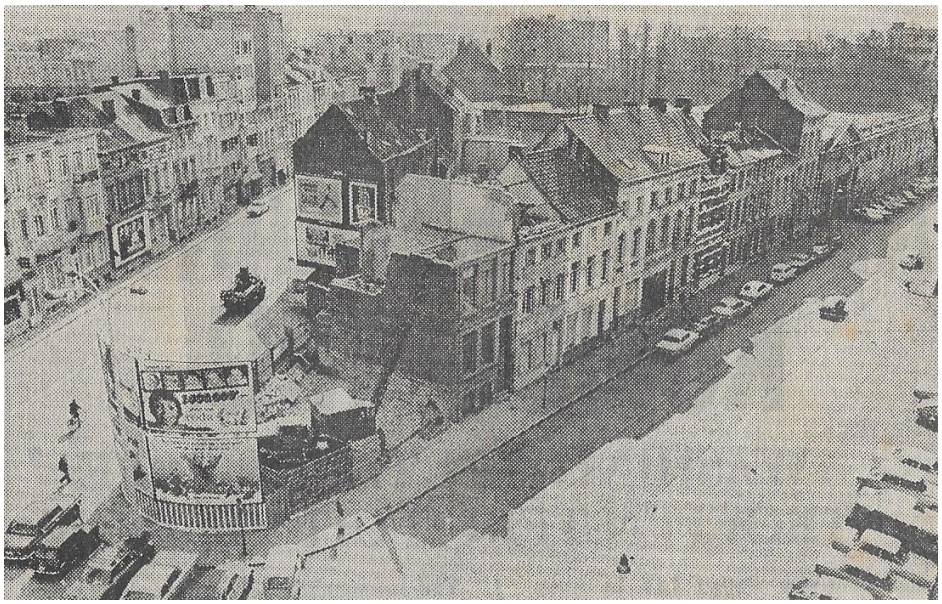

Eerst even wat geschiedenis om slim naar Antwerpen te komen.

Reeds in 1913 waren er plannen om de rooilijn aan de Oostzijde van de Karel Oomsstraat tussen de Markgravelei en Den Driehoeck aan te passen. De eigenaar van de herberg Den Driehoeck kreeg geen toelating om verbouwingswerken uit te voeren in deze periode. In 1905-1906 werd er nog een nieuwe tramloods gebouwd met uitgang in de Generaal Lemanstraat. De loods is nog in gebruik geweest tot ongeveer 1966. Niet als tramloods maar door een aannemer die er ijzeren gebinten voor betonnen palen en dwarsliggers vervaardigde. In 1926 en 1935 was er al een eerste poging tot verbreding van de Karel Oomsstraat. Dit ter hoogte van het kruispunt met de Doornelei. De nog resterende gronden van de lusthoven werden hiervoor onteigend. Bij het doortrekken van de Jan Van Rijswijcklaan tussen de Korte Lozanastraat en het Koning Albertpark werd de westzijde van de noordelijke straathelft verbreed en opnieuw bebouwd. Hiervoor sneuvelde het prachtige kasteel van Mevrouw Van Eersel (weduwe kunstschilder Karel Ooms). Voor de voortuin van het kasteel Fester (de Kunsthumaniora) is het onteigenen niet tot stand gekomen. Het is nog altijd een "hindernis" in de Karel Oomsstraat voor voetganger en fietser. Tussen de Doornelei en de Biartstraat dienen in 1967 nog vier herenhuizen onteigend te worden. Het is de locatie waar nu GIMV gevestigd is.

Tramloods en huizenrij in de Karel Oomsstraat rond 1950.

Woningen en tramloods achter de vroegere herberg Den Driehoeck tijdens de afbraak.
(DNG 27 maart 1973) foto M. Eind de jaren zeventig wordt er het appartementsgebouw opgericht van 43m hoogte.

Vier woningen op de oude rooilijn in de Karel Oomsstraat. Nu GIMV.

Wanneer we wat verder teruggaan in de geschiedenis van de buurt, komen we bij het grootse plan van stadsingenieur Van Bever uit 1864. Hij voorzag voor Antwerpen grote boulevards voor de Leien en grote verbindingswegen tussen de Belgiëlei, Koning Albertpark en het Zuid. De Generaal Lemanstraat en Koningin Elisabethlei zouden een brede boulevard worden met 4 rijen bomen. De plannen zijn niet uitgevoerd.

Detail Plan Van Bever Felixarchief 12#488

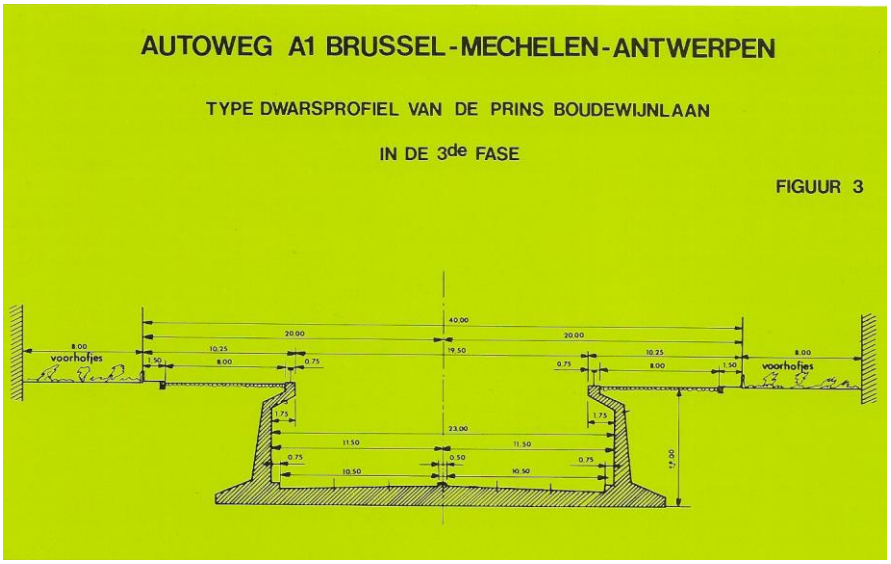

Expo 58 in Brussel was een belangrijk evenement dat gemakkelijk bereikbaar moest zijn met openbaar vervoer en auto. De huidige A12, vroeger 1(bis) werd grondig aangepakt en conflict vrijgemaakt tussen Meise en Laken. Verder naar Antwerpen wachtten we nog op de nodige aanpassingen tussen Boom en Wilrijk. Tot ver in de jaren 1970 moesten de rijksweg nr. 1 (via Mechelen) en rijksweg nr. 1(bis) via Boom de verbinding tussen Antwerpen en Brussel verzekeren. In 1966 komt er een nieuwe 'expresweg' in Wilrijk met later de bekende viaduct. In 1960 zijn er al eerste gesprekken en ontwerpen om een autosnelweg te maken tussen Brussel en Antwerpen. Het wordt de E10 Parijs-Brussel-Antwerpen-Amsterdam. Zes rijstroken in beide richtingen tussen Brussel en Antwerpen worden gepland. Centraal zouden tweemaal drie rijstroken voorzien worden voor het doorgaand verkeer (enkel een afrit in Mechelen-Noord en Zuid). En aan weerszijden zou een omnibussnelweg komen. Dit plan is maar gedeeltelijk uitgevoerd tussen de huidige Craeybeckxtunnel en Kontich. Na de Dutroux-affaire in 1996 werd in de brede middenberm van de E19 het witte kinderbos aangeplant. (Initiatief pater Luc Versteylen.)

Tussen Mechelen en Machelen is een gedeelte van dit bos verwijderd voor een hogesnelheidsspoorlijn.

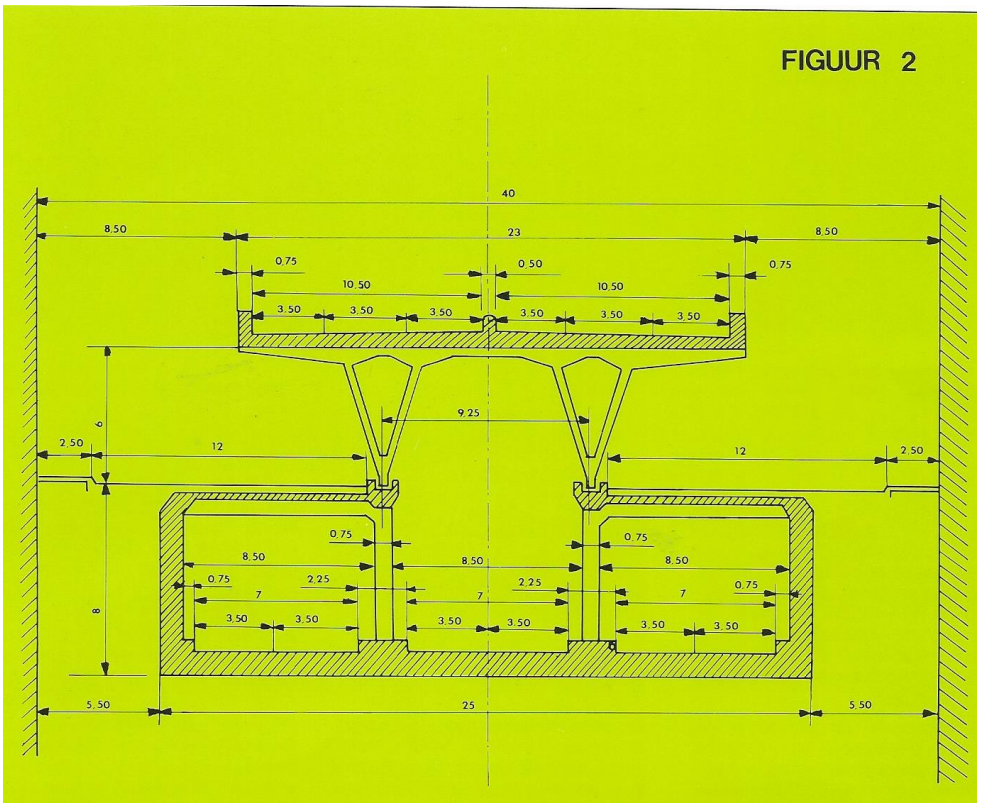

Ontwerp E10 Brussel-Mechelen-Antwerpen, 12 rijstroken (Bestuur der Wegen, ontwerp voor 100.000 wagens per dag)

Verkeerssleuf voor de Prins Boudewijnlaan

(Bestuur der Wegen, 1966)

of een viaduct. Bestuur der Wegen. 6 rijstroken op en 6 rijstroken onder het viaduct van de Prins Boudewijnlaan-ontwerp 1966

Er waren echter nog andere voorstellen.

Pas in 1972 was er duidelijkheid omtrent de tracékeuzes voor Antwerpen. In 1966 was er al sprake voor een snelweg in een open uitgraving op de Prins Boudewijnlaan. Voor het verkeer richting Antwerpen. Hierop kwam veel protest van omwonenden. Richting Brussel zou het traject de oude spoorweg Antwerpen-Zuid naar Mechelen volgen. Leo Tindemans, burgemeester van Edegem en parlementslid toog menigmaal naar Brussel om de belangen van de 2000 inwoners van de 6 km lange Prins Boudewijnlaan te verdedigen. Het is ook de periode dat er sprake was om het verlengstuk van de autosnelweg Brussel-Antwerpen af te leiden langs de Beukenlaan en een groot gedeelte van het Nachtegalenpark op te offeren voor het autoverkeer. Schepen Frans Tijsmans (ook later een tunnel gekregen in de haven) is hier kordaat tegen ingegaan omdat men juist de sportvelden had heraangelegd aan het Nachtegalenpark. En dat had veel geld gekost. Wat hadden de gevolgen geweest voor de Karel Oomsstraat?

Verbreding Karel Oomsstraat en tweemaal drie rijstroken (1967)

“Snelle uitvoering van de oude plannen is noodzakelijk in verband met autoweg A1” stond er in het artikel van de Nieuwe Gazet van 1967. De Karel Oomsstraat werd nog omschreven als een rustige straat waar eertijds grote hovingen stonden. Vele bomen moesten al verdwijnen voor de vroegere verbredingsplannen die maar gedeeltelijk zijn uitgevoerd. Toch behield deze straat haar gezond en stil karakter. Hier zal spoedig een einde aan komen. Men heeft er al een groot moderne garage gebouwd in 1960 (Peugeot - nu Albert Heijn) en aan de overzijde staat nog een lelijk muurtje dat de omheining vormde van het grote domein Hertoghe-Belpaire. 1400m2 komen hier na onteigening bij de straatweg. Het muurtje staat er nog in 2026 en het parkgedeelte is niet verkleind. Het artikel gaat verder met het prachtige kindergasthuis Louise-Marie te midden van een groene strook. De journalist vermeldt nog dat men op dit ogenblik (1967) de oude herenhuizen van het domein Hertoghe aan het afbreken is. In het hoekhuis tegenover de Korte Lozanastraat waren de scouts nog gehuisvest. Het eerste herenhuis, nabij de Karel Oomsstraat dat men sloopt, heeft in zijn lange ‘leven’ zes huisnummers gehad. Na de doorgehaalde getallen 22, 40, 48, 192, 178 sterft dit huis een roemloze dood met het huisnummer 172 der Markgravelei. Op het terrein dat zes ha groot is staan vele prachtige bomen. Het domein is eigendom van een Antwerpse Hypotheekmaatschappij en er zullen verscheidene hoge appartementsgebouwen opgericht worden. Gelukkig is dit niet gebeurd voor het volledige domein. Nu park Hertoghe.

Een gans nieuwe straatweg

De journalist schrijft verder dat de Karel Oomsstraat vrij spoedig een breedte van 40m krijgt zoals het plan van 1913 voorzag. Dat er nu plots veel spit zal gezet worden ligt aan het feit dat de autoweg A1 in Antwerpen zal eindigen aan Den Driehoek, waar in onheuglijke goede tijden in de afspanning en in open lucht, lekkere paling in 't groen kon gegeten worden. De Karel Oomsstraat krijgt tweemaal drie rijstroken gescheiden door een berm van groen. Aan de Peugeot-garage (Albert Heijn) is het een zielloze parking geworden die doorloopt over de Gerard Le Grellelaan. Doe je hier de parking op de middenberm weg dan zie je nog het traject van tweemaal drie rijstroken. Deze brug heeft jarenlang geen fietspad gekend. De Groene fietsers hebben er nog een actie voor gehouden. De middenberm zou een groen lint moeten worden tussen de wijk Den Driehoek en het Nachtegalenpark. Wist je dat de Beukenlaan al een afgescheiden fietspad had achter de bomen in 1933. Nu moet je aan één zijde langsheen het drukke autoverkeer fietsen. De Beukenlaan had oorspronkelijk 4 rijen bomen. Nu 2 en 4 rijstroken. De huidige Gerard le Grellelaan is eigenlijk in de plaats gekomen van de verbindingsweg tussen de Beukenlaan en de Wilrijkse Poort (over de Bronstraat). Vanaf de Edegemse Poort liep de Floraliënlaan naar het Troyentenhof en Pulhof. Reeds in 1909 werden er bressen geslagen in de Brialmontomwalling om vlotter verkeer mogelijk te maken.

Gelukkig geen viaduct

Bepaalde hoge functionarissen liepen te Brussel rond met een viaduct-complex. In verband met de ontworpen snelweg wilde men vanaf het Half Maantje (ongeveer huidige toegang van de Craeybeckxtunnel aan het Nachtegalenpark) een viaduct bouwen over de Kleine Ring die verder zou lopen voorbij het Kindergasthuis Louise-Marie en dan zou dalen tot op het straatniveau in de Karel Oomsstraat. Het stadsbestuur van Antwerpen was erg gekant tegen dit project en gelukkig is ze nooit uitgevoerd.

Kinderziekenhuis Louise-Marie. Kruispunt in 1960 aangelegd. Het gedeelte tot aan de Jan Van Rijswijcklaan was nog een asseweg met veel putten. Ziekenhuis ingehuldigd in 1959. Afgebroken in 2003. (foto + Chris Vandersnickt)

Foto uit 1926 van de doorsteek tussen de Desguinlei en de Beukenlaan. Rechts de Wilrijkse Poort. Links achteraan de Minervafabrieken. (Foto Felixarchief)

Foto Beukenlaan in de jaren dertig. (Felixarchief GP#806)

Na heel wat discussies en politieke wissels werd besloten dat er een tunnel zou komen tussen Wilrijk en de verbinding met de Kleine Ring (E3) rond Antwerpen. De studies voor een Grote Ring rond Antwerpen werden ook aangevat. Vanaf 1973 kon de omnibus autosnelweg bereden worden tussen Kontich en Vilvoorde. De aanbestedingen van de Craeybeckxtunnel gebeurden in 1974 en 1976. In 1978 schrijft men in de Gazet van Antwerpen: "E10 toch pardoes Antwerpen binnen". Het was het begin van verschillende onteigeningen op de hoek van de Gen.

Lemanstraat en Desguinlei. De opening van de tunnel vond plaats op 30 november 1981. In het informatieblad van Touring-Wegenhulp schrijft men: "Antwerpen ligt nu op 20 minuten van Brussel". Voor de aanleg van de Bevrijdingstunnel (opening 1978) werd nog wel een stuk van het Nachtegalenpark afgenomen.

De Binnensingel (Desguinlei-Uitbreidingstraat) met aansluiting Generaal Lemanstraat werd hiervoor heraangelegd. Generaal Lemanstraat kreeg geen fietspaden maar 2x2 rijstroken voor een vlot verkeer. Na protest van de omwonenden kreeg de Karel Oomsstraat fietspaden en een herinrichting van het kruispunt Doornelei. En nu wachten we op een volgende herinrichting. Of wordt het een Karel Droomstraat?

Foto aanleg brug naar de Craeybeckxtunnel (Felixarchief Foto-T# 5202)

Foto aanleg brug G. Le Grellelaan

(foto Guido Coolens 1967)

Foto toegang Craeybeckxtunnel richting Antwerpen

(foto Bestuur der Wegen 1981)

Foto toegang Craeybeckxtunnel richting Brussel (foto Bestuur der Wegen 1981)

Foto Walter Resseler en Alex Elaut plaatsen protestborden bij de opening van de Craeybeckxtunnel in 1981

Foto winterpret op zondag 7 maart 1937 op de Vesten aan Berchem kerk in de namiddag.

(foto familiearchief Resseler)

Bijkomende informatie of opmerkingen zijn altijd welkom bij alex.elaut@proximus.be

ALEX ELAUT

stadsgids van Antwerpen

Erfgoedonderzoek voor Hertoghe Actueel
Desguinlei 70, 2018 Antwerpen, Tel. 0478/31.12.53 - Alex.elaut@proximus.be

Geraadpleegde bronnen:

Familiearchief Resseler, archief A. Elaut, Felixarchief, Brochure Monografie Openbare werken. E10 -autosnelweg Brussel-Mechelen-Antwerpen (vak Kontich-Antwerpen)

BELLE ÉPOQUE WIJK - ZURENBORG - Antwerpen-Berchem

De wijk Zurenborg bevindt zich voor één helft in het district Antwerpen en de andere helft, waarvan de Cogels-Osylei en omgeving, in het district Berchem. De laatste jaren is deze Belle Epoque-wijk een bijkomende toeristische troef voor Antwerpen. De potpourri van neostijlen en de art nouveau architectuur maken Zurenborg uniek in Europa. In het boek wordt de belangrijkste architectuur beschreven, maar ook de voorgaande geschiedenis van de 19de-eeuwse urbanisatie. Wie waren die families Cogels en Osy en de eigenaars van het Hof van Plaisantie in de woelige 16de eeuw. In de jaren

1950 was er een bloeiende middenstandsvereniging. Een bijdrage van Marc Stevens vertelt hier meer over. Dr. Mario Baeck beschrijft met een boeiend artikel de kleurrijke geveldecoraties. En Filip Raes heeft het over zijn voorouders die de eerste boekenwinkel op de Dageraadplaats hebben geopend.

Auteur Kristien Hemmerechts deed de suggestie om een fragment uit de boeken: "Uit de beul was dood" en "Ik zal alles verdragen, ook mezelf" i.v.m. WOII en het Ooststation mee op te nemen.

Met dit boek kijken we ook eens achter de façades. Het is geen broodje aap verhaal dat er ooit leeuwen in een tuin hebben gelopen op de Cogels-Osylei.

En bij de familie Donnet kwam Koning Albert I koekjes doppen in de koffie.

In Laken mocht dit niet. Wat is er met villa Mercurius gebeurd in 1933?

Toch in Amerika weer opgebouwd? Zurenborg is meer dan geveltjes kijken met dit boek.

UITNODIGING VOORSTELLING BOEK op 11 november

U bent uitgenodigd om aanwezig te zijn bij de voorstelling van het boek op 11 november 2026 in het Wzc Nottebohm, Biartstraat 2 om 19uur.

Programma:

19uur Verwelkoming in café Biart

Voordracht met PowerPoint door Alex Elaut: "Zurenborg is meer dan een architectuurparade".

Kort film van Jef Cornelis uit 1971 over de Cogels-Osylei. Drankje aangeboden door het District Berchem en Nottebohm Wzc.

Het Wzc Nottebohm is een ontwerp van architect Jos Bascourt die ook op Zurenborg heel wat gebouwen heeft ontworpen. De families Nottebohm, Le Grelle,… hebben ook verschillende woongroepen laten bouwen. In de galerij van het Wzc kunt u verder nog genieten van familieportretten Nottebohm en het onlangs geschonken portret van Theodoor Teichmann. Eerste Belgische gouverneur en tijdgenoot van de familie Osy en Cogels.

Het boek Belle Epoque wijk Zurenborg kunt u aan verminderde prijs van 27 euro aankopen na de voorstelling (winkelprijs 29,95 euro). Het boek zal ook verkrijgbaar zijn bij Wijnhandel De Heerlijckheid in de Pretoriastraat nr. 28.

Boekhandel Erik Tonen Books in de Kloosterstraat nr. 48 en te bestellen bij EPO-Berchem of uw boekhandel. ISBN - nummer 9789090432069.

2026 - paperback 200 p. rijkelijk geïllustreerd in kleur (zoals de reeks architect Jules Hofman, architect Jacques De Weerdt en de Antwerpse Art Nouveau architectuur.)

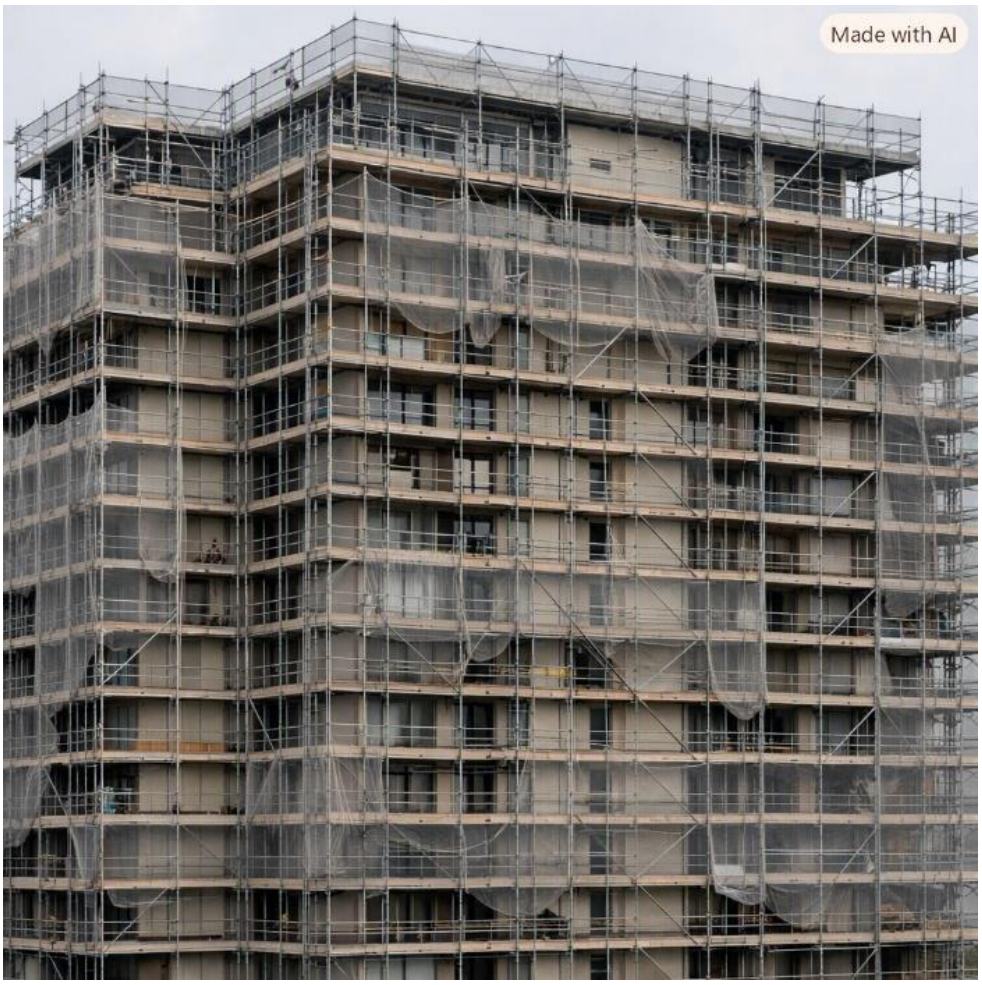
INSCHRIJVING VOORSTELLING BOEK

Gelieve een mail te sturen naar alex.elaut@proximus.be met de vermelding van het aantal personen dat u zult aanwezig zijn.

U kunt het boek ook al bestellen en betalen op rek. BE 36 001 0770767 81 van Alex Elaut. Graag vermelding van naam en het aantal exemplaren. Dan ligt het boek klaar op uw naam na de voorstelling.

175. WERKEN.

10-10-2026

Ik woon op de zevende verdieping van een appartementsblok die sinds december in de stellingen hangt. Betonrot, zeggen ze. De terrassen moesten helemaal vervangen worden. En omdat ik niet buiten kan, heb ik de hele operatie van begin tot bijna einde gezien. Vanop mijn veilige hoogte heb ik arbeid gezien zoals je ze nog zelden ziet: écht, tastbaar, luid, stoffig, en zonder pauzeknop.

's Morgens worden die mannen gelost uit busjes, alsof het een soort menselijke levering is. Frans, Arabisch, Duits, Hollands, en nog iets dat ik niet kan thuisbrengen. Mannen die zich uit de naad werken, letterlijk. Ze klimmen als apen van het ene verdiep naar het andere, met een gemak dat mij al duizelig maakt als ik eraan denk. Rond de middag zitten ze op mijn terras, rug tegen de muur, brooddoos open, stilte. Arbeid heeft geen woorden nodig.

En dan denk ik aan de andere soort arbeid, die van de politiek. Daar komen ze na een nacht 'vergaderen' naar buiten, met wallen onder de ogen en een microfoon onder de neus. Ze zeggen dat ze 'hard gewerkt hebben', maar dat er nog niks beslist is. Dat het parlement zijn zegen nog moet geven. Ondertussen is er eten en drinken aangevoerd, staan er bedden klaar, is er een chauffeur die wacht, en een auto die meer kost dan mijn hele verdieping.

Ik wil niemand aanvallen. Maar soms moet een mens gewoon benoemen wat hij ziet. België heeft zeven ministers die elk een stukje van milieu of klimaat beheren. En negen voor gezondheid. Negentien burgemeesters voor één stad. Procureurs, provincies, gewesten, gemeenschappen, arrondissementen, intercommunales, en dan nog een paar structuren waarvan ik de naam altijd vergeet. Versnippering, noemen ze dat. Ik noem het een put. Een put waar niemand nog uit raakt.

Terwijl mijn terrassen worden uitgebroken, lijkt het land hetzelfde te doen: alles eruit, alles open, alles bloot. Alleen wordt er boven mijn hoofd tenminste iets terug opgebouwd. De mannen die hier werken, maken vooruitgang die je kunt zien. Elke dag verandert er iets. Een balk weg, een nieuwe balk erin. Beton dat droogt. Een stelling die verschuift. Arbeid die resultaat heeft.

Beneden, in de politieke put, blijft alles zoals het was. Er wordt gepraat, gewikt, gewogen, en vooral gewacht. Misschien moeten ze eens zeven hoog komen zitten. Misschien moeten ze eens kijken hoe arbeid eruitziet wanneer ze niet in vergaderzalen wordt verstopt.

Handwerk en kopwerk zijn twee verschillende bezigheden, dat is een feit. Maar wat ik hier zeven hoog zie, gaat vooruit: kort overleg, een knik, en ze gaan weer door. Soms denk ik: ik zal die politiekers eens uitnodigen voor een lekker tasje koffie met een Antwerps handje. Maar misschien toch liever niet. Ik vrees dat ze hier gaan vergaderen en tot een kot in de nacht in mijn kot blijven babbelen.

https://www.hakketak.be/blog/

FRIEDA GOOVAERTS

goudvliesbundelzwam

Elixer d'Anvers in wording; macereren en destilleren voordat houten vaten eraan te pas komen.

Zijn er buren die het productieproces van Elixer d'Anvers interessant zouden vinden. Het Hertoghe Kernteam kan een rondleiding organiseren. Geef naam en aantal door aan inge.melis@nottebohm.be

NELLY BONGERS

Fotootjes

Oproep wandelclub

We willen graag op regelmatige basis met enkele bewoners van Nottebohm Wzc een wandeling maken in het buurtpark.

Hiervoor zijn we nog op zoek naar enkele mensen die graag als vrijwilliger willen meewandelen. Concreet wil dit zeggen een rolstoel duwen of iemand begeleiden met de rollator terwijl je een babbeltje slaat. We zouden daarvoor een whatsappgroep maken waarin we in het begin van de week – als we het weer kunnen inschatten – een oproep doen voor vrijwilligers.

Interesse? Laat het me weten !

INGE MELIS
T 0485 23 05 31 (kantooruren – niet op woensdag)
inge.melis@nottebohm.be

Hertoghe Actueel op papier?

Er zijn nog steeds heel wat mensen die de Hertoghe Actueel op papier ontvangen. Omwille van onze zorg voor het milieu willen wij iedereen verzoeken maximaal via mail te abonneren.

Daarnaast zitten we ook met de kostprijs van het afdrukken. Gezien de buurtkring geen inkomsten heeft, zijn we genoodzaakt om een vergoeding te vragen voor een afgedrukte versie van de krant.
Heeft u nog steeds graag een afgedrukte krant?
Een jaarabonnement van 4 kranten kost € 25,00.
Opgelet: kranten worden niet per post verzonden. Als u niet in de Hertoghe buurt woont, kan u uw exemplaar zelf afhalen in Nottebohm Wzc aan de receptie.

Wil jij de papieren versie?
Contacteer me dan via onderstaande gegevens en ik bezorg u de gegevens waarna u de betaling kan verrichten.

Meer info over de buurtkring en zijn activiteiten?
Of heeft u ook wat te delen met de buurt?

inge.melis@nottebohm.be
Buurtcoach Inge Melis
0485 23 05 31